

De 5 kapacitetsniveauer for sproglig udvikling

5 Kapacitetsniveauer	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Niveau 5
<p>Sproglig udvikling</p> <p><i>"Succes på uddannelsen handler i høj grad om at beherske sproget i de forskellige fag.</i></p> <p><i>Fagsprog kan være vanskeligt at tilegne sig.</i></p> <p><i>Det gælder ikke mindst for tosprogede elever, som skal lære det enkelte fags særegne sprog og ordforråd på et andet sprog end deres modersmål."</i></p> <p>Kilde: EMU Danmarks Læringsportal https://www.emu.dk/grundskole/dansk/sproglig-udvikling</p>	<p>Begyndende italesættelse og efterspørgsel</p> <p>GGDQQHOVHVHGH HGDGHHU LLDDUEHMGH PHGVSUROLGL OLQLIDHQHPHQ QGHULVHUQHKDU LHGHHQHGLH RPSHHQFHUKHULO</p> <p>Der er ikke tilstrækkeligt med sproglig aktivitet i fagundervisningen, hvor eleverne kan øve deres fagsprog.</p> <p>Det er mest underviseren, der taler og formidler. Eleverne kommer med begrænsede svar på spørgsmål.</p> <p>Længere sammenhængende samtaler med alle elever er sjældne.</p> <p>Underviseren gengiver (taler) viden i stedet for at konstruere (vise) viden.</p> <p>De sproglige krav (fx at forklare, begrunde, gengive) er ikke tydelige for eleverne, så de selv kan gøre det.</p> <p>Eleverne støttes ikke i deres skriftlighed: Hvordan bygges en tekst op? Hvilke sproglige resurser (ordforråd) skal eleven benytte sig af?</p>	<p>Skolen begynder at sætte sproglig udvikling i spil i praksis</p> <p>GGDQQHOVHVHGH VHUIRVSn VSUROLGLOLQL IDHQHHQQHPRSO SnSGDRLVH PGHUROHGHUPGHU</p> <p>Underviserne har erkendt behovet for at yde sproglig støtte til elever, der lærer på et andet sprog.</p> <p>Underviserne begynder at tale sammen om deres fags særlige ordforråd og teksttyper.</p> <p>Underviserne kan identificere de sproglige mål i deres fag.</p> <p>Der er fokus på fagligt og færdighedsrelateret ordforråd i undervisningen.</p> <p>Underviserne efterspørger strategier til at gøre sproget som læringsmiddel tilgængeligt for elever.</p>	<p>Skolen arbejder mere systematisk med elevernes sproglige udvikling</p> <p>SUROLGLOLQ HUHHQQHPn HQGHIRVSQ QGHULVHUHDPVR IDIOOHVVDEHU</p> <p>Skolens ledelse dagsordensætter, at alle undervisere skal kunne undervise i deres fags sprog, ordforråd og tekster.</p> <p>Vejlederne er sat i spil i forhold til at understøtte undervisernes kompetencer i sproglig udvikling.</p> <p>Underviseren kan undervise i fagets sprog, ordforråd og begreber.</p> <p>Underviserne er eksplicitte i forhold til de teksttyper, der optræder i faget, og hvordan eleverne kan læse og skrive i tekst typer.</p> <p>Der er igangsat aktionslæringsløb omhandler sproglig udvikling i fagene for nogle QGHULVHUH.</p> <p>Undervisernes opmærksomhed er ikke kun rettet mod indholdet, men også på sproget. De sproglige mål og de faglige mål understøtter hinanden.</p>	<p>Skolen følger jævnlig op på elevernes sprog, og samtaler om sprog er naturligt</p> <p>QGHULVHUQHLOUH HOHUGHUHVQ GHULVQLQVnDOOH HOHHUInUPOLKHG IRUDUHSUR OLDLHEnGHL IRUKROGLODOVH OHDOHRVULH</p> <p>Imellem elevernes hverdagsprog og det fagsprog, eleverne skal lære, planlægger underviseren sin undervisning, således at der bygges bro fra elevernes hverdagsprog til fagsproget.</p> <p>Underviseren tilrettelægger sprogbrugssituationer og aktiviteter, der gradvist støtter, udbygger og konsoliderer elevernes sproglige udvikling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktiviteter, hvor eleverne bruger deres hverdagsprog som ledsagelse til handling. - Mundtlig rekonstruktion af aktiviteten i form af fx et referat. - Skriftlig rekonstruktion. - Læsning af fagtekst. <p>Teksttyper, der optræder i faget, øves med eleverne.</p> <p>Underviserne synliggør læseforståelsesstrategier og notatteknikker.</p>	<p>Sproglig udvikling er integreret i skolens kultur og hos skolens QGHULVHUH</p> <p>,QHUUHV SUR RIDOULQ</p> <p>Underviseren afdækker:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hvilket sprog eleverne har (evaluering) • gør sig overvejelser over, hvilket sprogundervisningen kræver • og sætter derefter sproglige mål for elevernes læring <p>Skriftligt sprog repræsenterer ikke kun kognitive strukturer, men skaber også nye kognitive tankebaner. Læsefærdigheder giver nye kvaliteter til at tænke og behandle sprog i.</p> <p>Skolen har en sprog- og læsehandleplan, som beskriver skolens tilgang til arbejdet med sproglig udvikling</p> <p>Skolen følger op på elevernes sproglige udvikling i fagene ud fra beskrevne tilgange, valg af vurderings- og testmetoder mv.</p> <p>Læremidler indkøbes og vurderes ud fra, om de har fokus på sproglig udvikling.</p>

Før - under og efter princippet

Initiativer

Fælles for alle initiativer er et ønske om i videst mulige omfang at tage afsæt i det 5. kapacitetsniveau for den sproglige udvikling.

Indledende fokus på sprog

- Styrket samarbejde med kommunerne med fokus på:
 - Kortlægning af konkrete udfordringer i forhold til sprog.
 - Afdække hvilke kommunale initiativer, som kan spille sammen med skolens fokus på sprog.
- Temadag om sprog for undervisere og oplæringen.
- SOSU Syd dag om mellemfolkelighed.
- Fagsalon med afsæt i projekt Styrkede Sprogkompetencer.
- Lave "folder" med beskrivelse af skolens fokus på resourceperspektiv og sprogstøtte under uddannelse til kommende elever. Med QR-koder til film og materiale i projekt Styrkede Sprogkompetencer.

Gennemgående initiativer

- Sprogcaféen, der er et inkluderende læringsforum for flersprogede elever, hvor de gennem samtaler, undervisning og sociale interaktioner øver sig i at tale dansk. Fokus er på mundtlig kommunikation, kulturel udveksling og styrkelse af selvtillid i sproget. Formålet er at forbedre elevernes danske sprogkunderskaber og fremme social integration i et trygt og støttende miljø. Sprogcaféen er hybrid og skal være tilgængelig for flersprogede elever gennem hele deres skole og oplæringsperioder.
- Sprogscreening. For at kunne følge den sproglige udvikling blandt de flersprogede elever laves der ved opstart af gf+, gf2, SSH samt ved afslutningen af SSH-uddannelsen en sprogscreening. Denne screening skal følge med i elevernes sproglige udvikling og være med til at kvalificere de øvrige indsatser.
- Løbende underviserkompetenceafklaring og kompetenceløft i forhold til flersprogede elever. De undervisere, der er tilknyttet hold med flersprogede elever, skal have kompetencer til at arbejde med ressourcegangen til sprog, herunder viden om relevante værktøjer og tilgange til sprog-støttende undervisning.

Adgangskursus

- Dansk som 2. sprog undervisning.
- Samarbejde med elevcaféen.
- Co-teaching på de væsentligste forløb til gavn for den sproglige udvikling.

GF+

- Sprogcafé.
- Co-teaching på de væsentligste forløb til gavn for den sproglige udvikling.
- Digitale elementer til at understøtte den sproglige udvikling.
- Digitalt understøttet sprogudviklingsforløb, hvor eleverne klædes på til at anvende relevante apps og andre digitale hjælpemidler.

GF2

- Co-teaching på de væsentligste forløb til gavn for den sproglige udvikling.
- Sprogmentorordning.
- Sprogportræt.
- Sprogcafé.
- Digitale elementer til at understøtte fagsproget.
- Flersprogede samles i et hold, hvor tilhørende PLF samarbejder omkring den sproglige udvikling.

SSH

- Hybrid Sprogcafé med Moodle som platform og mulighed for deltagelse i oplæringsperioderne via TEAMS.
- Co-teaching på de væsentligste forløb til gavn for den sproglige udvikling.
- Sprogportræt, oplæringsvejledernes arbejde med sprogportrættet.
- Sprogmentorordning i skole og oplæringen.
- Holdsammensætningen på SSH tager afsæt i gode elevdynamikker dannet på gf2 blandt flersprogede elever.
- Digitale elementer til at understøtte fagsproget.
- Løbende sparring om sprogstøtte i oplæringen, fx gennem etableringen af netværk med fokus på sprog.

SSA

- Hybrid Sprogcafé med Moodle som platform og mulighed for deltagelse i oplæringsperioderne via TEAMS.

PAU

- Hybrid Sprogcafé med Moodle som platform og mulighed for deltagelse i oplæringsperioderne via TEAMS.

sosusyd

Bjerggade 4M tlf.: 73 33 43 00 sosu@sosu-syd.dk www.sosusyd.dk